

“Als je nooit tot het uiterste gaat, dan zul je nooit weten wat je kunt”

Op het vuur pruttelen drie plumpuddingen voor de Kerst, voor de kachel slaapt een lapjeskat, en op tafel liggen dikke boeken met ingebonden Libelles uit 1940. Het abonnement van **Corrie van den Berg** loopt al zeventig jaar onafgebroken door. Een portret van een van de trouwste abonnees van Nederland.

Veranderjurkjes en Liefbesleed

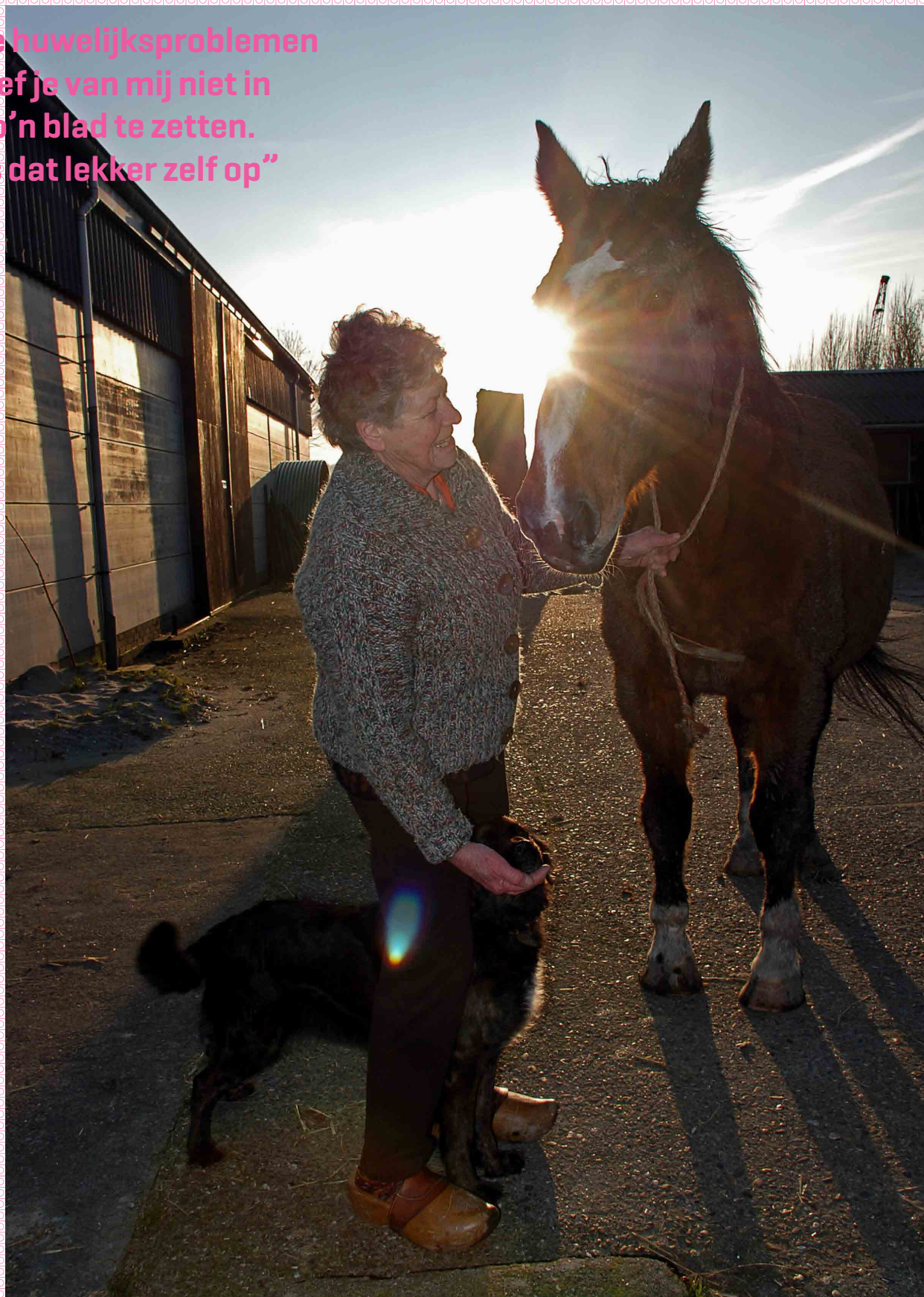
Haar moeder heeft destijds de hele jaargang van 1940 laten inbinden. Tabloidformaat was het toen. Zwart-wit pagina's vol 'wenken voor de huisvrouw', praktische tips over hoe ze de eindjes aan elkaar kon knopen in mindere tijden. "Ik zat er van de week in te bladeren, dan lees je hoe je weer een goed stuk zeep maakt van kleine restjes en een stuk gordijn. En tips voor van die veranderjurkies, die je kon maken zonder dat het je textielbonnen kostte. Dat kunnen we nu toch weer prima gebruiken met de crisis die eraan zit te komen", lacht Corrie van den Berg. Haar moeder was al voor de oorlog op de Libelle geabonneerd en toen zij overleed, nam Corrie het abonnement geruisloos over.

Vrouwenhand 'Tante' Corrie werd in 1936 geboren op het gemengde boerenbedrijf van haar vader in Zwijndrecht. Op haar negentiende trouwde ze met haar man Teus – een 'moetje' maar daarom niet minder gewild – en het jonge stel pachtte een boerderij van haar vader een eindje verderop, langs de weg naar Heerjansdam. Corrie en Teus runden hier jarenlang samen de melkveehouderij met veertig koeien en zeven paarden. Ze kregen zes kinderen, maar ondanks de traditionele man/vrouw verdeling werkte Corrie net zo hard mee in het bedrijf. "Ik hielp misschien meer mee in de schuur dan hij in de keuken, maar het werkte gewoon goed. Als er 's nachts een koe moest kalven, ging ik dat in mijn nachtpon regelen, na een aantal kinderen krijg je daar vanzelf verstand

van. Ik hou niet zo van dat geklaag van vrouwen over mannen die niets doen in het huishouden. De taken moeten gewoon verdeeld worden. 't Was hard werken, Teus zei altijd 'een paardentand en een vrouwenhand mogen nooit stilstaan'. Maar tussen alle drukte door genoten we echt."

Boerengoesd De koeienstal is inmiddels getransformeerd tot een Boerengoesd-museum vol werktuigen, kleding, meubels en servies van 1900 tot 1960. De naambordjes van de koeien en een rij ouderwetse melkmachines herinneren aan de bedrijvigheid van weleer. Met trots toont Corrie haar bonte verzameling boerenhulpstukken met klinkende namen als kluister, smakzeis en kelderwing. Drainagebuizen van aardewerk, hooikistjes om de aardappelen in te laten nagaren, karntonnen in soorten en maten. Er is ook een koetshuis met vier glanzende rijtuigen, de trots van Teus, waar hij vroeger trouwerijen mee reed. En achterin de stallen slijt Brione, de 26 jaar oude prijswinnende fokmerrie, haar oude dag. Corrie van den Berg is inmiddels 72, bijna even oud als haar trouwe 'Libel'. Ze heeft een bewogen leven achter de rug. Een doortastende dame die na de dood van haar man elf jaar geleden het werk in haar eentje voortzette. Teus viel bij het snoeien uit een boom, en overleed aan de gevolgen van zijn val. "Mijn kleinkinderen kwamen binnen rennen met het verhaal dat opa in de sloot was gevallen. Ik grapte nog dat hij toch kon zwemmen, maar het bleek helemaal mis."

“Al die huwelijksproblemen
hoef je van mij niet in
zo’n blad te zetten.
Los dat lekker zelf op”

Corrie met Briane,
de 26 jaar oude
fokmerrie

Corrie in het huis
in Zwijndrecht
rechts: In het museum
achter het huis

Wurf “Het was een afschuwelijke periode, we waren tot dan toe dag en nacht samen geweest. Maar na een half jaar heb ik de draad weer opgepakt. Je moet toch proberen er wat van te maken.” Corrie maakte het museum af waar ze samen bij wijze van hobby aan waren begonnen. Naast het onderhoud van het museum waar ze zomers groepen bezoekers rondleidt, is er de groentetuin, het wijn maken, wol spinnen, manden vlechten, de paardenstal uitmesten, de ‘wurf’ schoonvegen, het grasland onderhouden. En tussen de bedrijven door worden er natuurlijk ook gewoon koekjes gebakken en tafellakens geborduurd. “Als je nooit tot het uiterste gaat, dan zul je nooit weten wat je kunt. Wat je kunt doen, moet je doen”, is Corrie’s devies. “Er zijn vrouwen die nog geen girotje kunnen invullen, maar omdat ik altijd betrokken was bij wat hier allemaal aan de keukentafel gebeurde, kon ik eigenlijk alles zelf.” Ze laat geen loopje met zich nemen. Haar kinderen moeten haar wel waarschuwen als het te gek wordt: “Je wordt zo’n ka als je lang alleen bent en niet meer gecorrigeerd wordt door een ander. Da’s wel lastig. Dus ik hoop dat mijn kinderen me op de vingers tikken als ik te ver ga.”

Flutenquêtes Na de dood van haar man gingen de paardenblaadjes de deur uit, maar de Libel bleef. “Het is gewoon gezellig dat je hem hebt”, zegt Corrie over het waarom. “Soms komt hij pas op maandag, maar dan mis ik hem echt. Ik begin in het weekend met Anne-Wil, dan doe ik de puzzel, blader ik door koken en mode.” De artikelen komen later in de week, als ze ’s ochtends na het voeren van alle dieren aan het ontbijt zit. Iconen van het blad Jan Jans en de kinderen en Marjolein Bastin, worden zeer gewaardeerd. “Ja, ik herken

mezelf er wel in, ik ben in al die jaren nooit geschokt geweest door de dingen die ik las. Maar niet alles past bij mij: al die huwelijksproblemen hoef je van mij niet in zo’n blad te zetten. Los dat lekker zelf op. Wat dat betreft ben ik heel nuchter opgevoed en gebleven. Ik ga niet zo snel over de rooie, er zijn toch oplossingen genoeg te vinden als je erover praat. Ik heb meer behoefte aan positieve dingen, voor mij is het soms net iets te klagerig. Waar ik me ook aan kan ergeren zijn die flutenquêtes over vriendschap en relaties. Die zijn helemaal niet leuk als je niet samen met iemand bent, daar mag best eens rekening mee worden gehouden. Nee, doe mij maar wat meer positieve, praktische tips, die wenken van vroeger waren zo slecht nog niet.” Het handwerken mag wat haar betreft zeker terugkomen in het blad, en als ze het dan toch mag zeggen, zou ook een rubriek à la Marktplaats om mooie spullen te ruilen of verkopen goed uitkomen.

Dekbedovertrek Een nicht van Corrie schreef vroeger met regelmaat stiekem naar Sheherazade, die jarenlang het blad opende met haar column. Corrie zelf schreef slechts één keer een brief aan de redactie over een dekbedovertrek voor nieuwe abonnees. “Ik heb het abonnement gewoon overgenomen van mijn moeder door het op mijn naam te laten zetten: we hebben in zeventig jaar tijd nooit een cadeautje gekregen. Ik vond dat ik wel zo’n dekbedovertrek verdiend had, maar kreeg een brief terug dat ze daar niet aan konden beginnen. Ik had kennelijk moeten opzeggen en opnieuw lid moeten worden via mijn dochter, maar zo ben ik dan ook weer niet.”

xxx